

Valsøgård har tilhørt Anne Meinstrup

I dag anes kun utydelige spor i terrænet efter det borganlæg, som har ligget umiddelbart vest for riddervoldene. Valsøgårds historie kan føres tilbage til 1300-tallet. En af Valsøgårds kendteste ejere var Anne Meinstrup. Hun var i begyndelsen af 1500-tallet en af de mest indflydelsesrige kvinder i landet som hofmesterinde. Under borgerkrigen 'Grevens Fejde' blev hun myrdet under et møde på tinget i Ringsted i 1535. Valsøgård blev plyndret og afbrændt. Anne Meinstrups datter genopbyggede Valsøgård. Det var i slægtens eje frem til 1573. Ved mageskifte kom det under kronen. I begyndelsen af 1600-tallet var Valsøgård så forfalden, at den blev nedrevet eller ombygget til en mindre ejendom.

Oprindelig bestod Valsøgård af to bygningsfløje i vinkel omgivet af voldgrave på tre sider. Senere blev der tilføjet en sydlig fløj og en ydre voldgrav, så slottet efter plyndringen under Grevens Fejde nu var beskyttet af både ydre og indre voldgrave. Den ydre voldgrav er endnu i dag vandfyldt.

Ved udgravninger i 1917 blev der fundet forskellige bygningsdele på stedet. Bl.a. fandtes flisegulv af Ølandssten, glasserede kakler og ornamenterede, tilhuggede sandsten, som måske har indrammet vinduerne i renæssanceslottet samt tagsten.

Ruinerne af Valsøgård blev opmålt i 1903 af P. Haurberg, Nationalmuseet.

Udarbejdet december 2012 af Teknisk Forvaltning, Ringsted Kommune.

Færdsel på stedet

Når du færdes på området, skal du tage hensyn til, at det er privat ejendom du færdes på:

- Adgang til Ridebanen og Voldstedet sker som vist på kortskitse i folderen Ridebanen og Valsøgård. Følg græsdiget fra laden og frem til området. Du må ikke gå i den dyrkede mark på begge sider af græsdiget.
- Færdsel er tilladt hele året fra kl. 6 til solnedgang. Teltslagning er ikke tilladt.
- Hold lågen i hegningen lukket, så de græssende dyr ikke slipper ud.
- Du må kun færdes til fods, cykler må ikke medtages.
- Brug af åben ild og henkastning af affald er ikke tilladt.
- Der kan parkeres i vejrabatten langs Valsømaglevej. Undgå venligst at holde i indkørslen til gården.

Ejer: Ringsted Kommune

Adgangssti til Ridebanen og Voldstedet. Voldstedet nås ved at følge trampestierne i kanten af Haraldsted Sø. Parker i vejrabatten langs Valsømaglevej.

Ringsted Kommune

Oplev Ringsted/Ringsted Turistinformation
Nørretorv 45, 4100 Ringsted
Tlf. 57 62 66 20
kongrescenter@ringsted.dk • visitringsted.dk

Opsætning folder og forsidefoto: Oplev Ringsted/Heidi Taymyr

Ridebanen og Valsøgård (også kaldet Nygård) ligger i et naturskønt område nord for Haraldsted Sø og er spændende fortidsminder fra jernalderen og middelalderen.

Ridebanen og Valsøgård

Ridebanen - et mystisk anlæg

De mystiske jordvolde ned mod Haraldsted sø har lokalbefolkningen døbt Ridebanen eller Riddervoldene. Navnet stammer fra et gammelt sagn om, at pladsen brugtes som træningsbane af spøgelsesriddere på heste med ildflammer ud af næseborene. I virkeligheden er der tale om et mindre borganlæg, sandsynligvis fra jernalderen.

Jordvoldene er af arkæologer dateret til at være ældre end middelalderen. Forskere har tidligere gættet på, at anlægget enten var en folkeborg til beskyttelse af lokalbefolkningen i urolige tider, eller at det havde et religiøst formål i forbindelse med ofringer. Anlæggets form og søens tidligere navn; Valsø, som betyder ligenes sø, kunne antyde dette.

Hvad er voldene så?

Nyere tids forskning har dog foreslået en anden forklaring. Den sidste istid havde efterladt en tunneldal med vådområder, strækkende sig helt fra Køge over Kværkeby Mose til Vigersdal. Søerne, blandt andet Haraldsted og Gyrsinge søer, er vådområdets dybeste steder, men der har været mose og sumpet i områderne mellem søerne. Åerne har været betydelig mere vandfyldte end de er i dag. Dette har gjort det muligt at sejle rundt mellem byerne på Sjælland, men gjorde samtidig færdslen på land besværlig, og man måtte ty til de nogenlunde tørre overgangssteder, der fandtes.

Ved Værkevad (eller Virkevad, som det også er set skrevet) øst for Haraldsted sø fandtes et overgangssted. Søen strakte sig dengang længere mod øst. Fra Ridebanen har man haft fint overblik over søen og det datidige overgangssted, og har dermed kunnet kontrollere trafikken, både til lands og til vands. Også navnet antyder et militært anlæg: 'virke' betyder befæstningsanlæg. Voldstedet har sandsynligvis givet navn til vadestedet.

Det andet overgangssted fandtes ved den anden

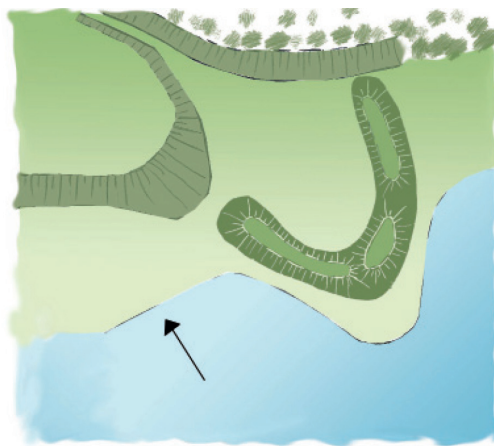

Beliggenhed af Voldstederne og vadestedet ved Værkevad. Historisk kort 1842 - 1988, Kort- og Matrikelstyrelsen.

ende af Haraldsted sø; mellem Haraldsted og Gyrsinge søer. Her ligger ruinerne af Gørlevsborg eller Gørrildsborg, som den også kaldes. Herfra kunne det vestlige overgangssted kontrolleres.

Hvordan har der set ud?

Voldene har i hvert fald været 4,5 m højere end den udvendige jordoverflade, vi ser i dag. Da Nationalmuseet undersøgte stedet for ca. 100 år siden, så det ud til, at toppen af jordvolden var anlagt til at bære et brystværn. Senere udgravninger har vist, at vandet har stået helt op til volden på søsiden.

Voldstedet med den tredelte vold mod Haraldsted Sø samt tragtformet adgangsvej.

Inden for voldene fandtes et ellipseformet rum på ca. 50 m x 80 m. Selvom det giver 3.000 m² er det næppe stort nok til, at en hel befolkning kan søge beskyttelse her gennem længere tid, men der er givet plads nok til en gruppe soldater på vagt.

Adgangen ind bag voldene foregik ad en hulvej, som sikkert har været forstærket af kampesten og skjult for omverdenen af tæt skov. Også fra søsiden har man kunnet komme ind bag voldene, sikkert igennem et palisadeværn.

Teorien om et religiøst anlæg

Opmålinger af voldanlægget viser, at der er tale om et meget symmetrisk anlæg; dele af anlægget har form som en parabel, der er orienteret næsten præcist nord-syd. Adgangsvejen åbnede sig tragtformet mod pladsen, som er dannet af jordvoldene. Det er også interessant at midterlinjen af den tragtformede åbning peger mod brændpunktet af den parabelform som jordvoldene danner. Toppen af jordvoldene har i udgangspunktet været nærmest vandret. Endvidere ses en tredeling af jordvoldene, som kan lede tankerne hen på det hellige 3-tal. I Norden havde vi 'gudetreenigheden' Odin, Thor og Frei.

Det har ikke været muligt at eftervise, om teorien om et religiøst anlæg er forklaringen på stedets formgivning.

